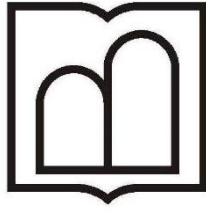

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
دانشکده داروسازی

پایان نامه ی رساله ی دکتری عمومی داروسازی

عنوان:

بررسی زیرساخت ها و فرصت های صادرات دارو به آذربایجان

اساتید راهنما

دکتر لیلا رضایی شیرمرد

دکتر عباس کبریایی زاده

استاد مشاور

دکتر منا جابری دوست

نگارش

پوریا عابدی اصل

شماره پایان نامه

د-۷۰-۹۹/۱۲

اسفند ۱۳۹۹

سوگند نامه

اینک که برای پرداختن به پیشه داروسازی آماده هستم با ایمانی کامل و اعتقادی محکم به آفریننده بزرگ جهان هستی و کتاب آسمانی خود سوگند یاد میکنم و در پیشگاه با عظمت او پیمان می بندم و خداوند را در عهد و میثاق پایدار خود شاهد و گواه می گیرم که در این امر خطیر همواره در راه راست و درست انسانی گام بردارم، عزت و حرمت طبابت و مصلحت بیماران و رنجوران را بر هر چیزی برتر بدانم، در برابر فریب هوای نفس از جاده صلاح منحرف نشوم و به هر کاری که با راه و رسم الهی و آئین پرهیزگاری و شرافت انسانی و پزشکی مغایرت دارد دست نیازم. قسم یاد میکنم اسرار بیماران را محفوظ و هرگز داروهایی که موجب مرگ انسان ها و یا سقط جنین میگردد در اختیار افراد جامعه نگذارم. همواره خواهم کوشید بخاطر مسائل مادی بیماران را از خدمات پزشکی و دارویی محروم نسازم تا با رویی گشاده و وجدانی آزاد در پیشگاه خداوند بلند مرتبه حاضر شوم.

امضای دانشجوی فارغ التحصیل
پوریا عابدی اصل

گواهی می شود جناب آقای پوریا عابدی اصل دانشجوی سال آخر دانشکده داروسازی اردبیل در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۴ آئین تحلیف را در حضور اینجانان هیئت ممتحن به عمل آورد و سوگند نامه را امضا نمود.

محل امضا

گواهی صحت و اصالت پایان نامه

بدینوسیله گواهی می‌نمایم کلیه نتایج ارائه شده در این پایان نامه حاصل کار اینجانب بوده و با رعایت کلیه اصول علمی و اخلاقی نگارش شده است. تمام یا قسمتی از آن توسط فرد یا مرکز علمی دیگر به هیچ صورتی ارائه یا ثبت نشده است. موارد استفاده شده از آثار دیگران با مشخصات کامل منبع ذکر گردیده است و همچنین پاسخگویی و مسئولیت در قبال نتایج به عهده اینجانب خواهد بود.

کلیه حقوق ماده و معنوی این اثر متعلق به دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل می‌باشد و هرگونه بهره برداری یا تکثیر بخش‌هایی یا کل آن با مجوز دانشکده مجاز است.

تاریخ و امضا

نام و نام خانوادگی استاد راهنما: دکتر لیلا رضایی شیرمرد

تاریخ و امضا

نام و نام خانوادگی دانشجو: پوریا عابدی اصل با شماره دانشجویی: ۹۲۲۶۳۸۰۱۶

اهدا پایان نامه

تقدیم به گمنامان در زمین و مشهوران در آسمان

و تقدیم به روح والای شهدای اسلام

به خصوص سردار شهید حاج قاسم سلیمانی.

تقدیم به تمامی اساتید دوران تحصیلم از کودکی تاکنون که زحمت آموزش مرا متقبل شدند.

تقدیم به مقدسترین واژه ها در لغت نامه دلم،

مادر و مادربزرگ مهربانم که زندگی را مدیون مهر و عطوفت آن ها می دانم،

پدر مهربانم که مشوق، بردبار و حامی من است،

برادرم، همراه همیشگی و پشتوانه زندگی،

دایی و عموهای عزیزم، الگوهای زندگی،

و همسرم که بی تردید نشانه لطف الهی در زندگی من است.

تشکر و قدردانی

این پایان نامه را که نتیجه لطف و عنایت حق تعالی و راهنمایی های اساتید عزیز و گرانقدرم،

جناب آقای دکتر عباس کبریایی زاده

خانم دکتر منا جابری دوست

و خانم دکتر لیلا رضایی

که بی راهنمایی آنان انجام این مهم مقدور نبود. به انجام رساندم. بنا به گفته امیرالمؤمنین علی علیه السلام که " مَنْ عَلَّمَنِي حَرْفًا فَقَدْ صَيَّرَنِي عَبْدًا"، همیشه سپاسگزار آنان هستم که نه تنها علم، بلکه عمل و اخلاق را نیز به من آموختند.

به مصداق حدیث «من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق» برخورد واجب میدانم از استاد علم، عمل و اخلاق جناب آقای دکتر بهروز دادخواه معاونت محترم دانشجویی و فرهنگی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل مراتب سپاس را به جا آورم که در سایه اعتماد، دلسوزی و کوشش در تعلیم و تربیت، انتقال معلومات و تجربیات ارزشمندشان، بنده توانستم یکی از بهترین دوران های زندگی را سپری کنم لذا این جانب در کسوت شاگردی از زحمات و خدمات ارزشمندشان تقدیر و تشکر می نمایم.

چکیده

موقعیت اقتصادی، سیاسی و جغرافیایی برخی کشورهای همسایه‌ی ایران فرصت‌ها و ظرفیت‌های بالقوه‌ای را برای ایران فراهم نموده است که با بهره‌گیری مناسب از آن‌ها می‌توان بر سرعت رشد و توسعه اقتصادی ایران افزود. کشور آذربایجان به سبب وضعیت اقتصادی رو به رشد خود که طبق آمار بانک جهانی میزان تولید ناخالص داخلی این کشور در سال ۲۰۱۹، ۲/۷ درصد افزایش داشته و همچنین موقعیت جغرافیایی کشور آذربایجان که دارای ۷۶۵ کیلومتر مرز با کشور ایران و نیز وجود اشتراکات فراوان فرهنگی می‌تواند یکی از بهترین فرصت‌های تجاری برای ایران باشد. اقتصاد آذربایجان وابستگی شدیدی به نفت دارد و به عبارتی اقتصاد بر پایه نفت است. کشور آذربایجان طبق اعلام بانک جهانی پول در سال ۲۰۱۹، ۲۳/۶۳ میلیارد دلار صادرات و ۱۷/۷۱ میلیارد دلار واردات داشته است که بیش از ۹۰ درصد صادرات، حاصل از فروش نفت است. جنگ‌های متعدد آذربایجان و تحریم‌های بین‌المللی درازمدت باعث عقب ماندن اقتصاد آذربایجان بوده است، با افزایش امنیت و ثبات کشور آذربایجان به تدریج حضور شرکت‌های خارجی بیشتر و رویکرد دولت و تجار آذربایجانی نیز به دیگر کشورهای جهان متمایل گشته است، لذا ضروری است شرکت‌های ایرانی نسبت به استقرار، تبلیغات و کنترل کیفیت کالای خود به فوریت برنامه‌ریزی نمایند.

با توجه به محدود بودن بازار دارویی داخلی کشور ایران جهت توسعه تولید دارو و مثبت شدن تراز مالی شرکت‌های دارویی و ورود به بازارهای جهانی باید برنامه‌ریزی‌های لازم جهت صادرات دارو انجام گیرد. کشور آذربایجان به عنوان یکی از دروازه‌های صادراتی دارویی به کشورهای اروپایی به شمار می‌آید که می‌تواند تاثیر به‌سزایی بر صادرات دارویی صنعت ایران داشته باشد، لذا ما در این پایان‌نامه که جزو مطالعات کیفی می‌باشد به بررسی زیرساخت‌ها و فرصت‌های صادرات دارو به آذربایجان اقدام نموده ایم و عوامل مؤثر بر صادرات دارو از ایران به آذربایجان را شناسایی و رتبه‌بندی کرده ایم. این پایان‌نامه در پنج مرحله کلی انجام پذیرفته است:

- ۱) بررسی متون و مقالات منشر شده و معتبر در خصوص شناسایی چالش‌ها و فرصت‌ها
- ۲) مصاحبه با خبرگان جهت اصلاح و تکمیل پرسشنامه شناسایی چالش‌ها و فرصت‌ها در قالب عوامل مؤثر بر صادرات دارو از ایران به آذربایجان

۳) تهیه پرسشنامه ساختار یافته از عوامل مؤثر بر صادرات دارو به آذربایجان، استخراج شده در دو مرحله قبل

۴) انجام مصاحبه با خبرگان با استفاده از پرسشنامه ساختاریافته، با ابزار طیف لیکرت و مقایسه زوجی

۵) آنالیز اطلاعات، جمع‌بندی و ارائه پیشنهادات در جهت افزایش صادرات دارو از ایران به آذربایجان

در این تحقیق که با مرور مقالات و کتب و انجام مصاحبه با خبرگان دارویی، به شناخت بازار دارویی آذربایجان، فرصت‌های صادراتی دارویی ایران و شناخت چالش‌های صادراتی موجود دست یافته ایم که بعد از بررسی زیرساخت‌ها و فرصت‌های صادرات دارو به آذربایجان و بررسی و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر صادرات دارویی به آذربایجان مشخص گردید که عوامل مرتبط با بازار و فروش، قوانین و مقررات، کیفیت و زنجیره تامین به ترتیب جزو مهمترین عوامل اصلی مؤثر بر صادرات دارو از ایران به آذربایجان هستند. همچنین عوامل زیر مجموعه عوامل اصلی مؤثر بر صادرات دارو به آذربایجان بررسی و رتبه‌بندی شده و راه‌کارهایی جهت افزایش صادرات دارو به آذربایجان در متن پایان‌نامه ذکر شده است.

واژه‌های کلیدی به فارسی: صادرات دارو - صنعت دارویی - بازار دارویی - اقتصاد - ایران - آذربایجان

فهرست مطالب

فصل اول - مقدمه.....	۱
۱ - ۱- هدف از انجام مطالعه و بررسی متون	۱۲
۱ - ۲- صنعت داروسازی.....	۳
۱ - ۲- ۱- داروی انسانی و اشکال آن	۴
۱ - ۲- ۲- فهرست محصولات دارویی طبق سیستم آیسیک.....	۵
۱ - ۲- ۳- بازار جهانی دارو.....	۶
۱ - ۲- ۴- بزرگترین شرکت های سازنده دارو.....	۷
۱ - ۲- ۵- بزرگترین صادر کنندگان دارو.....	۷
۱ - ۲- ۶- بزرگترین وارد کنندگان دارو.....	۸
۱ - ۲- ۷- استانداردهای تولید داروی انسانی.....	۹
۱ - ۲- ۸- وضعیت بازار دارو.....	۱۰
۱ - ۳- معرفی کشور جمهوری آذربایجان.....	۱۱
۱ - ۳- ۱- موقعیت جغرافیایی.....	۱۱
۱ - ۳- ۲- مساحت.....	۱۱
۱ - ۳- ۳- همسایگان.....	۱۱
۱ - ۳- ۴- جمعیت.....	۱۲
۱ - ۳- ۵- تقسیمات کشوری.....	۱۳
۱ - ۳- ۶- نظام سیاسی.....	۱۳
۱ - ۳- ۷- زبان.....	۱۳
۱ - ۳- ۸- شهرهای مهم.....	۱۳
۱ - ۳- ۹- واحد پول.....	۱۴
۱ - ۳- ۱۰- تفاوت زمان با ایران.....	۱۵
۱ - ۳- ۱۱- اینترنت و مخابرات.....	۱۵
۱ - ۳- ۱۲- حمل و نقل و ترانزیت کالا در آذربایجان.....	۱۶

- ۱- ۳- ۱۳- اخذ ویزا کشور آذربایجان ۱۷
- ۱- ۳- ۱۴- سفارت کشور ایران در آذربایجان ۱۹
- ۱- ۳- ۱۵- سفارت کشور آذربایجان در ایران ۱۹
- ۱- ۴- نظام اقتصادی آذربایجان ۲۰
- ۱- ۴- ۱- اقتصاد آذربایجان ۲۰
- ۱- ۴- ۲- نقش بخش خصوصی در اقتصاد آذربایجان ۲۲
- ۱- ۴- ۳- نقشه های راهبردی اقتصاد ملی آذربایجان ۲۲
- ۱- ۴- ۴- شرکای تجاری آذربایجان ۲۳
- ۱- ۵- سرمایه گذاری در آذربایجان ۲۴
- ۱- ۵- ۱- اقدامات جمهوری آذربایجان برای جذب سرمایه گذاران خارجی ۲۴
- ۱- ۵- ۲- موافقت نامه های سرمایه گذاری دو جانبه و معاهدات مالیاتی ۲۷
- ۱- ۵- ۳- بکار گیری سامانه های مالی ۲۸
- ۱- ۵- ۴- قوانین و مقررات مربوط به سرمایه گذاری مستقیم خارجی ۲۸
- ۱- ۵- ۵- حل و فصل اختلافات در سرمایه گذاری ۲۹
- ۱- ۵- ۶- مشوق های سرمایه گذاری ۲۹
- ۱- ۵- ۷- مناطق ویژه تجاری ۲۹
- ۱- ۵- ۸- سامان بخشی به بازار سرمایه ۳۰
- ۱- ۵- ۹- ریسک سرمایه گذاری در آذربایجان ۳۰
- ۱- ۶- تاسیس انواع شرکت های تجاری در آذربایجان ۳۲
- ۱- ۶- ۱- شرکت های سهامی مختلط ۳۲
- ۱- ۶- ۲- شرکت های دارای مسئولیت محدود ۳۲
- ۱- ۶- ۳- شرکت های مشارکتی ۳۲
- ۱- ۶- ۴- ایجاد شعبه یا دفتر نمایندگی ۳۲
- ۱- ۶- ۵- هزینه ثبت شرکت ۳۳
- ۱- ۶- ۶- انواع مالیات های قابل پرداخت توسط شرکت های خارجی در آذربایجان ۳۳
- ۱- ۶- ۷- سرمایه اولیه شرکت ۳۳
- ۱- ۷- مقررات مالیاتی در آذربایجان ۳۴

- ۳۴..... ۱- ۷- ۱ - مالیات بر سود.....
- ۳۵..... ۱- ۷- ۲ - بازپرداخت سود.....
- ۳۵..... ۱- ۷- ۳ - مالیات بر درآمد مقیمین.....
- ۳۵..... ۱- ۷- ۴ - مالیات بر ارزش افزوده.....
- ۳۵..... ۱- ۷- ۵ - سایر مالیات ها و عوارض.....
- ۳۶..... ۱- ۷- ۶ - مالیات بر املاک.....
- ۳۶..... ۱- ۷- ۷ - عوارض بزرگراهی.....
- ۳۶..... ۱- ۷- ۸ - مالیات بر زمین.....
- ۳۷..... ۱- ۷- ۹ - مالیات بر واردات.....
- ۳۶..... ۱- ۷- ۱۰ - مالیات بر صادرات.....
- ۳۷..... ۱- ۷- ۱۱ - بهره و جریمه مالیاتی.....
- ۳۷..... ۱- ۸ - فساد در سیستم های نظارتی و حقوقی.....
- ۳۸..... ۱- ۹ - نظام بانکی جمهوری آذربایجان.....
- ۳۹..... ۱- ۹- ۱ - روش های پرداخت در جمهوری آذربایجان.....
- ۳۹..... ۱- ۱۰ - صنعت بیمه در آذربایجان.....
- ۴۰..... ۱- ۱۰- ۱ - نهاد ناظر بر صنعت بیمه در آذربایجان.....
- ۴۰..... ۱- ۱۰- ۲ - ارزیابی خسارت در بیمه آذربایجان.....
- ۴۰..... ۱- ۱۰- ۳ - شرکت های بیمه فعال در آذربایجان.....
- ۴۱..... ۱- ۱۱ - واردات کشور آذربایجان.....
- ۴۲..... ۱- ۱۱- ۱ - کالاهای وارداتی آذربایجان.....
- ۴۲..... ۱- ۱۱- ۲ - صادرات به آذربایجان.....
- ۴۳..... ۱- ۱۱- ۳ - محصولات قابل صادرات به جمهوری آذربایجان.....
- ۴۴..... ۱- ۱۲ - قوانین گمرکی آذربایجان.....
- ۴۷..... ۱- ۱۲- ۱ - مدارک لازم جهت ترخیص کالا از گمرک آذربایجان.....
- ۴۸..... ۱- ۱۲- ۲ - مقررات مربوط به درج برچسب بر روی کالا.....
- ۴۹..... ۱- ۱۲- ۳ - فرآیند استانداردسازی آذربایجان.....
- ۵۰..... ۱- ۱۲- ۴ - آزمایش ، بازرسی و صدور گواهینامه.....

- ۱- ۱۲- ۵- مقررات مربوط کالاهای ممنوعه..... ۵۰
- ۱- ۱۳- داروسازی در آذربایجان..... ۵۱
- ۱- ۱۳- ۱- داروسازی معاصر در آذربایجان..... ۵۲
- ۱- ۱۴- صنعت و بازار دارویی در آذربایجان..... ۵۳
- ۱- ۱۴- ۱- اشکال دارویی در بازار..... ۵۵
- ۱- ۱۴- ۲- گیاهان دارویی در آذربایجان..... ۵۵
- ۱- ۱۴- ۳- بزرگترین شرکت های صادر کننده دارو به آذربایجان..... ۵۵
- ۱- ۱۴- ۴- شرکت های توزیع کننده دارو در آذربایجان..... ۵۶
- ۱- ۱۴- ۵- داروخانه در آذربایجان..... ۵۷
- ۱- ۱۴- ۶- داروخانه بیمارستانی..... ۵۸
- ۱- ۱۴- ۷- روند بازار دارویی..... ۵۹
- ۱- ۱۵- قیمت گذاری دارو در آذربایجان..... ۵۹
- ۱- ۱۶- صدور مجوز برای فعالیت دارویی در آذربایجان..... ۶۲
- ۱- ۱۶- ۱- روش های نظارتی دولت برای رسیدگی به فرآورده های دارویی..... ۶۲
- ۱- ۱۶- ۲- مقررات و ضوابط ثبت دارو..... ۶۲
- ۱- ۱۶- ۳- رویه ثبت نام داروها..... ۶۳
- ۱- ۱۶- ۴- امتناع از ثبت نام..... ۶۴
- ۱- ۱۶- ۵- شرایط تمدید گواهی..... ۶۴
- ۱- ۱۶- ۶- لیست اسناد ثبت دولتی داروها..... ۶۴
- ۱- ۱۶- ۷- اطلاعات فرم درخواست ثبت فرآورده های دارویی..... ۷۰
- ۱- ۱۶- ۸- الزامات دستورالعمل استفاده از داروها..... ۷۱
- ۱- ۱۷- مکمل های غذایی در آذربایجان..... ۷۲
- ۱- ۱۷- ۱- الزامات ترکیب مکمل های غذایی..... ۷۴
- ۱- ۱۷- ۲- الزامات بسته بندی مکمل های غذایی..... ۷۵
- ۱- ۱۷- ۳- الزامات تهیه دستورالعمل های استفاده از مکمل های غذایی..... ۷۵
- ۱- ۱۸- قوانین و مقررات کلی واردات و صادرات دارو در آذربایجان..... ۷۶

- ۱۹- ۱ - ملاحظات اخلاقی تبلیغات دارویی در آذربایجان ۷۷
- ۱۹- ۱ - ۱ - تبلیغات و اطلاع رسانی ۷۷
- ۱۹- ۱ - ۲ - مواد و محتوای ترویجی و هدایا ۷۷
- ۱۹- ۱ - ۳ - نمونه های پزشکی رایگان ۷۸
- ۲۰- ۱ - صنعت داروسازی ایران ۷۹
- ۲۰- ۱ - ۱ - موقعیت ایران در بازارهای جهانی ۸۰
- ۲۰- ۱ - ۲ - موقعیت استراتژیک کشور ایران ۸۱
- ۲۰- ۱ - ۳ - زیرساخت های ارتباطی در حال توسعه ۸۲
- ۲۰- ۱ - ۴ - انرژی ارزان ۸۲
- ۲۰- ۱ - ۵ - دسترسی به منابع طبیعی ۸۲
- ۲۰- ۱ - ۶ - مشوق های مالی ۸۲
- ۲۰- ۱ - ۷ - تنوع در تولید ۸۲
- ۲۰- ۱ - ۸ - کدهای دارویی در ایران ۸۳
- ۲۰- ۱ - ۹ - تعداد محصولات دارویی ایران در زیرمجموعه کد های آیسیک ۸۳
- ۲۰- ۱ - ۱۰ - بازارهای هدف صادرات داروی ایران ۸۵
- ۲۰- ۱ - ۱۱ - بازارهای هدف صادرات گیاهان دارویی ایران ۸۶
- ۲۰- ۱ - ۱۲ - بازار داخلی دارو ۸۷
- ۲۰- ۱ - ۱۳ - بازار صادراتی دارو ۸۸
- ۲۰- ۱ - ۱۴ - اثر تحریم ها بر صادرات صنعت داروی ایران ۸۹
- ۲۰- ۱ - ۱۵ - پیشبینی امکانات عرضه در افق ۱۴۰۴ ۸۹
- ۲۱- ۱ - ایران و آذربایجان ۹۰
- ۲۱- ۱ - ۱ - عرصه رقابت تجاری آذربایجان برای ایران ۹۰
- ۲۱- ۱ - ۲ - آسیب های روابط اقتصادی ایران و آذربایجان ۹۱
- ۲۱- ۱ - ۲ - ۱ - بازار اقتصادی نه چندان بزرگ ۹۱
- ۲۱- ۱ - ۲ - ۲ - تحریم های اقتصادی ۹۱
- ۲۱- ۱ - ۲ - ۳ - بوروکراسی اداری ۹۱
- ۲۱- ۱ - ۲ - ۴ - عدم بازاری شناسی و بازار سازی ۹۱

- ۹۲..... ۱- ۲۱- ۲- ۵- عدم ثبات امنیت در آذربایجان.....
- ۹۲..... ۱- ۲۱- ۲- ۶- وجود تورم در بازار ایران و عدم ثبات قیمت ارز.....
- ۹۲..... ۱- ۲۱- ۲- ۷- رویکرد کوتاه مدت.....
- ۹۳..... ۱- ۲۲- معاهدات تجاری امضا شده بین دو کشور ایران و آذربایجان.....
- ۹۴..... ۱- ۲۳- عوامل موثر بر صادرات.....
- ۹۵..... ۱- ۲۳- ۱- عوامل مرتبط با کیفیت.....
- ۹۵..... ۱- ۲۳- ۲- عوامل موثر بر بازار و بازاریابی.....
- ۹۵..... ۱- ۲۳- ۳- عوامل فرهنگی.....
- ۹۶..... ۱- ۲۳- ۴- عوامل اداری و مقررات.....
- ۹۶..... ۱- ۲۳- ۵- عوامل اقتصادی.....
- ۹۷..... ۱- ۲۳- ۶- عوامل سیاسی.....
- ۹۹..... فصل دوم - روش انجام مطالعه.....
- ۱۰۰..... ۲- ۱- روش انجام مطالعه.....
- ۱۰۲..... ۲- ۲- فرم پرسشنامه.....
- ۱۰۳..... ۲- ۳- پرسشنامه ۱.....
- ۱۰۳..... ۲- ۳- ۱- پایایی و روایی پرسشنامه ۱.....
- ۱۰۴..... ۲- ۳- ۲- نحوه آنالیز پرسشنامه ۱.....
- ۱۰۴..... ۲- ۴- پرسشنامه ۲.....
- ۱۰۶..... ۲- ۴- ۱- پایایی و روایی پرسشنامه ۲.....
- ۱۰۷..... ۲- ۴- ۲- نحوه آنالیز پرسشنامه ۲.....
- ۱۰۷..... ۲- ۵- روش جمع موزون ساده.....
- ۱۰۸..... ۲- ۶- مصاحبه شوندگان.....
- ۱۰۹..... فصل سوم - نتایج.....
- ۱۱۰..... ۳- ۱- پرسشنامه شماره ۱: مقایسه زوجی گروه های اصلی مؤثر بر واردات دارویی از ایران.....
- ۱۱۰..... ۱- ۳- ۱- آنالیز پرسشنامه ۱.....
- ۱۱۱..... ۱- ۳- ۲- تلفیق پرسشنامه ۱.....

۱۱۱	۱-۳-۲- نتیجه پرسشنامه ۱
۱۱۲	۳-۲- پرسشنامه شماره ۲: بررسی عوامل با استفاده از طیف لیکرت
۱۱۲	۳-۲-۱- آنالیز پرسشنامه ۲
۱۱۴	۳-۲-۲- محاسبه پایایی پرسشنامه ۲
۱۱۵	۳-۲-۳- مهم ترین عوامل مؤثر بر صادرات دارو به آذربایجان در زیر مجموعه بازار و فروش
۱۱۵	۳-۲-۴- مهم ترین عوامل مؤثر بر صادرات دارو به آذربایجان در زیر مجموعه سیاسی-اقتصادی
۱۱۵	۳-۲-۵- مهم ترین عوامل مؤثر بر صادرات دارو به آذربایجان در زیر مجموعه قوانین و مقررات
۱۱۶	۳-۲-۶- مهم ترین عوامل مؤثر بر صادرات دارو به آذربایجان در زیر مجموعه عوامل فرهنگی
۱۱۶	۳-۲-۷- مهم ترین عوامل مؤثر بر صادرات دارو به آذربایجان در زیر مجموعه کیفیت و زنجیره تامین
۱۱۷	۳-۳- نتایج نهایی
۱۱۹	۳-۳-۱- مهم ترین عوامل تاثیر گذار بر صادرات دارو از ایران به آذربایجان
۱۱۹	۳-۳-۲- مهم ترین عوامل به عنوان عامل منفی مؤثر بر صادرات دارو از ایران به آذربایجان
۱۲۰	۳-۲-۳- مهم ترین عوامل به عنوان عامل مثبت مؤثر بر صادرات دارو از ایران به آذربایجان
۱۲۱	فصل چهارم - بحث و نتیجه گیری
۱۲۲	۴-۱- بحث و نتیجه گیری
۱۲۳	۴-۲- ترکیه
۱۲۳	۴-۲-۱- راهبردهای توسعه صادراتی ترکیه
۱۲۴	۴-۲- کره جنوبی
۱۲۵	۴-۲- هند
۱۲۸	۴-۵- پیشنهادها و راه کارهای درست برای فائق آمدن بر مشکلات معرفی شده بر اساس مطالعه انجام شده
۱۲۹	منابع
۱۳۷	ضمایم
۱۳۸	ضمیمه شماره ۱: توضیحات مقدمه ای پرسشنامه به زبان انگلیسی
۱۳۹	ضمیمه شماره ۲: توضیحات مقدمه ای پرسشنامه به زبان آذربایجانی
۱۴۰	ضمیمه شماره ۳: پرسشنامه شماره ۱ به زبان انگلیسی
۱۴۱	ضمیمه شماره ۴: پرسشنامه شماره ۱ به زبان آذربایجانی

- ضمیمه شماره ۵: پرسشنامه شماره ۲ به زبان انگلیسی ۱۴۲
- ضمیمه شماره ۶: پرسشنامه شماره ۲ به زبان آذربایجانی ۱۴۴
- ضمیمه شماره ۷: قوانین مربوط به تولید و ثبت دارو در کشور آذربایجان ۱۴۷
- ضمیمه شماره ۸: قوانین گمرک کشور آذربایجان ۱۶۱
- ضمیمه شماره ۹: آیین نامه قیمت گذاری دارو در کشور آذربایجان ۱۷۱
- ضمیمه شماره ۱۰: فرم تعیین قیمت دارو های ژنریک در کشور آذربایجان ۱۷۶
- ضمیمه شماره ۱۱: فرم تعیین قیمت دارو های برند اصلی در کشور آذربایجان ۱۷۹
- ضمیمه شماره ۱۲: نمونه نامه درخواست واردات دارو به کشور آذربایجان ۱۸۱
- ضمیمه شماره ۱۳: یادداشت تفاهم بین کشور ایران و جمهوری آذربایجان در سال ۱۳۹۷ ۱۸۲

فهرست جداول

- جدول ۱- کد آیسیک محصولات صنایع دارویی..... ۵
- جدول ۲- شرکت های داروسازی برتر در عرصه بین المللی در سال ۲۰۱۸..... ۷
- جدول ۳- انواع استاندارد های تولید دارو انسانی..... ۹
- جدول ۴- سفارت کشور ایران در آذربایجان..... ۱۹
- جدول ۵- سفارت کشور آذربایجان در ایران..... ۱۹
- جدول ۶- شاخص های اقتصادی کشور آذربایجان..... ۲۱
- جدول ۷- دانشکده های داروسازی در آذربایجان..... ۵۲
- جدول ۸- شرکت های صادرکننده دارو به آذربایجان..... ۵۶
- جدول ۹- شرکت های توزیع کننده دارو در آذربایجان..... ۵۶
- جدول ۱۰- محدوده زمانی رویه های ثبت دارو در کشور آذربایجان..... ۶۳
- جدول ۱۱- طبقه بندی دارو بر اساس نظام هماهنگ گمرکی..... ۸۳
- جدول ۱۲- تعداد محصولات زیر مجموعه داروهای انسانی ایران با کد آیسیک..... ۸۴
- جدول ۱۳- اهداف بازار صادراتی دارویی ایران..... ۸۵
- جدول ۱۴- اولویت بندی بازار هدف صادرات گیاهان دارویی ایران در کشور های اطراف..... ۸۶
- جدول ۱۵- اهم اسناد امضا شده بین ایران و آذربایجان..... ۹۳
- جدول ۱۶- مفهوم اعداد در طیف لیکرت..... ۹۹
- جدول ۱۷- پرسشنامه شماره یک..... ۱۰۲
- جدول ۱۸- پرسشنامه شماره دو..... ۱۰۳
- جدول ۱۹- کران های آلفای کرونباخ و میزان سازگاری گویه ها..... ۱۰۵
- جدول ۲۰- نسبت اهمیت عوامل در مقایسه زوجی..... ۱۰۶
- جدول ۲۱- نتایج آنالیز پرسشنامه شماره یک..... ۱۰۹
- جدول ۲۲- نتایج آنالیز تلفیق نظرات خبرگان..... ۱۱۰
- جدول ۲۳- نتایج آنالیز پرسشنامه شماره دو..... ۱۱۱
- جدول ۲۵- نتایج پایایی پرسشنامه شماره دو..... ۱۱۳
- جدول ۲۳- نتایج نهایی آنالیز پرسشنامه های شماره ۱ و ۲..... ۱۱۶

فهرست نمودار

- نمودار ۱- حجم بازار جهانی دارو..... ۶
- نمودار ۲- سهم درصدی بزرگترین کشورهای صادر کننده دارو از صادرات کل جهان..... ۸
- نمودار ۳- سهم درصدی بزرگترین کشورهای وارد کننده دارو از واردات کل جهان..... ۹
- نمودار ۴- جمعیت کشور آذربایجان..... ۱۲
- نمودار ۵- شاخص تنش سیاسی در آذربایجان..... ۲۵
- نمودار ۶- شاخص خطر جنگ در آذربایجان..... ۳۱
- نمودار ۷- شاخص کنترل فساد در آذربایجان..... ۳۸
- نمودار ۸- حجم کل واردات کشور آذربایجان..... ۴۱
- نمودار ۹- حجم کل صادرات ایران به آذربایجان..... ۴۳
- نمودار ۱۰- حجم کل واردات دارو به آذربایجان برحسب دلار..... ۵۳
- نمودار ۱۱- انواع اشکال دارویی در آذربایجان..... ۵۵
- نمودار ۱۲- سهم بازار دارویی در آذربایجان..... ۵۹
- نمودار ۱۳- میانگین وزنی یک بسته دارو در بازار دارویی آذربایجان به تفکیک..... ۶۰
- نمودار ۱۴- بازار دارویی ایران به تفکیک تولید و واردات..... ۸۷
- نمودار ۱۵- مصرف عددی دارو در ایران..... ۸۷
- نمودار ۱۶- حجم صادرات محصولات دارویی ایران در سال های اخیر..... ۸۸
- نمودار ۱۷- تغییرات درصدی حجم صادرات محصولات دارویی ایران به کشورهای مختلف..... ۸۹